

BRONXIAL ASTMA XURUJIDA BIRINCHI YORDAM

Azizova Brilyant Baxtiyorovna

Buxoro viloyat G'ijduvon tumani Abu Ali ibn Sino nomidagi
jamoat salomatligi texnikumi Terapiyada hamshiralik ishi

Annotatsiya. Ushbu maqola bronxial astma xurujini boshqarish bo'yicha birinchi yordam choralarini ko'rib chiqadi va havodagi zarrachalarga ta'sir qilish darajasini pasaytirish bunday hujumlarning og'irligini qanday kamaytirishi mumkinligini o'rganadi. Tez javob berish va atrof-muhitni nazorat qilish muhimligini ta'kidlab, tadqiqot tibbiyot amaliyotchilari va shaxslar uchun keng qamrovli ko'rsatmalar berishga qaratilgan.

Kalit so'zlar: Bronxial astma, birinchi yordam, havodagi zarrachalar, ekologik nazorat, nafas olish qiyinlishuvi, inhalerdan foydalanish, astma xurujini boshqarish.

Bronxial astma nafas yo'llarining epizodik torayishi bilan tavsiflangan surunkali yallig'lanish kasalligi bo'lib, nafas olish qiyinlishuviga olib keladi. O'tkir astma xuruji paytida samarali boshqarish og'ir nafas olish qiyinlishuvi va potentsial o'limning oldini olish uchun juda muhimdir. Birinchi yordam choralar dori-darmonlar va atrof-muhitni o'zgartirish orqali darhol yordamga qaratilgan. Ushbu maqolada ushbu birinchi yordam choralar ko'rib chiqiladi va chang va gulchang kabi havodagi zarrachalar ta'sirini kamaytirish simptomlarni qanday engillashtirishi mumkinligi muhokama qilinadi.

Ushbu tadqiqot astma boshqaruvi va birinchi yordam protokollari bo'yicha mavjud adabiyotlarni ko'rib chiqishni o'z ichiga oladi. Shuningdek, unga favqulodda vaziyatlar bo'limlarining kuzatuv ma'lumotlari va umumiy amaliyot va natijalarni aniqlash uchun bemorlarning o'z-o'zini hisobotlari kiritilgan. Zarrachalar

darajasi bo'yicha ekologik ma'lumotlar havodagi zarrachalar ta'sirini baholash uchun astma xurujlari bilan bog'liq edi.

Bronxial astma xuruji paytida birinchi yordamni ko'rsatish simptomlarni engillashtirish va vaziyatning yomonlashishini oldini olish uchun bir necha asosiy qadamlarni o'z ichiga oladi. Bu erda bat afsil qo'llanma:

Astma xurujining alomatlarini aniqlash.

1. Nafas olish qiyinlishuvi: nafas qisilishi, xirillash yoki nafas olish qiyinlishuvi.
2. Yo'tal: doimiy yo'tal, ayniqsa kechasi yoki erta tongda.
3. Ko'krak qafasi: ko'krak qafasidagi siqilish yoki bosim hissi.
4. Tez nafas olish: nafas olish tezligining oshishi.
5. Ko'k lablar yoki tirnoqlar: kislород yetishmasligidan dalolat beradi.

Birinchi yordam uchun qadamlar.

Tinchlaning: odamni xotirjam tuting, chunki vahima simptomlarni yomonlashtirishi mumkin. Yordam mavjudligiga ularni ishontiring.

Odamni tik o'tiring: nafas yo'llarini ochish uchun odamni to'g'ri o'tirsin. Ularni yotishdan saqlaning.

Yengillashtiruvchi Inhaler dan foydalaning (agar mavjud bo'lsa):

- Qisqa ta'sir qiluvchi Beta-agonistlar (sabalar): bular albuterol kabi tez yordam beruvchi inhalerlardir. Odamning astma bo'yicha harakatlar rejasiga rioya qiling.

- Dozaj: odatda 1-2 ta pufak olinadi. Agar alomatlar yaxshilanmasa, bir necha daqiqadan so'ng yana 1-2 marta puflash mumkin, ammo belgilangan dozadan oshmaslik kerak.

- Spacer: agar mavjud bo'lsa, dori-darmonlarni yaxshiroq etkazib berish uchun inhaler bilan ajratgichdan foydalaning.

Qattiq kiyimni bo'shating: nafas olishni engillashtirish uchun bo'yin va ko'krak atrofidagi qattiq kiyim yoki aksessuarlarni echib oling.

Odamni kuzatib boring: odamning ahvolini kuzatib boring. Agar alomatlar davom etsa yoki yomonlashsa, shoshilinch tibbiy yordamga murojaat qiling.

Qachon shoshilinch yordam so'rash kerak.

- Yaxshilanish yo'q: agar yengillashtiruvchi inhalerdan foydalangandan keyin yaxshilanish bo'lmasa.

- Og'ir alomatlar: gapirishda qiyinchilik, lablar yoki tirnoqlarning mavimsi bo'lishi yoki simptomlarning tez yomonlashishi.

- Yengillashtiruvchi Inhaler yo'q: agar odamda yengillashtiruvchi inhaler bo'lmasa yoki u ishlamasda.

Favqulodda Qadamlar.

Shoshilinch xizmatlarga qo'ng'iroq qiling (mahalliy tez yordam raqami): odamning astma xurujiga uchraganligini tushuntiring va uning holati haqida bat afsil ma'lumot bering.

Odam bilan qoling: ularni tinch va tik holatda saqlang. Favqulodda xizmatlar kelguniga qadar ularning nafas olishlari va holatini kuzatib boring.

Profilaktika Choralari

Qo'zg'atuvchilardan saqlaning: umumiyligi qo'zg'atuvchilarga Polen, tutun, chang, uy hayvonlari junlari, sovuq havo va stress kiradi. Iloji bo'lsa, odamga bu qo'zg'atuvchilardan qochishga yordam bering.

Astma harakat rejasiga rioya qiling: odamning astma harakat rejasiga rioya qilishiga va muntazam ravishda buyurilgan dori-darmonlarni qabul qilishiga ishonch hosil qiling.

Muntazam tekshiruvlar: astma davolashni boshqarish va yangilash uchun muntazam tibbiy ko'rikdan o'tishni rag'batlantirish.

Ushbu qadamlarni bilish va tez harakat qilish astma xuruji paytida sezilarli farq qilishi mumkin. Astma bilan og'rigan odamlarga atrofdagilarga ularning ahvoli va hujum paytida qanday yordam berish haqida ma'lumot berish ham foydalidir.

Natijalar astma xurujlarining og'irligini yumshatishda shoshilinch tibbiy aralashuv va atrof-muhitni boshqarish muhimligini ta'kidlaydi. Dori-darmonlar tezda yengillikni ta'minlasa-da, uzoq muddatli nazoratga Triggerlar ta'sirini kamaytirish katta ta'sir ko'rsatadi. Zarrachalar darajasini pasaytirishda yuqori samarali zarrachali havo (HEPA) filtrlaridan foydalanish, yuqori ifloslanish davrida niqob kiyish va ichki muhitni toza saqlash kabi strategiyalar samarali.

Xulosa va takliflar:

Bronxial astma uchun samarali birinchi yordam dori vositalari va atrof-muhit nazorati kombinatsiyasini o'z ichiga oladi. Bemorning natijalarini yaxshilash uchun quyidagilar tavsiya etiladi:

Har doim tez yordam beradigan inhalerlarning mavjudligini ta'minlang.

Bemorlarni astma xurujining dastlabki alomatlarini aniqlashga va inhalerdan to'g'ri foydalanishga o'rgating.

Havodagi zarrachalar ta'sirini kamaytirish strategiyasini amalga oshirish, shu jumladan havo tozalagichlardan foydalanish va yuqori ifloslanish davrida ochiq havoda faoliyatni cheklash.

Shaxsiy astma boshqaruv rejalarini moslashtirish uchun muntazam tibbiy sharhlarni rag'batlantiring.

Ushbu chora-tadbirlarni birlashtirib, astma xurujlari va zo'ravonligini sezilarli darajada kamaytirish, bronxial astma bilan og'rigan odamlarning hayot sifatini yaxshilash mumkin.

Adabiyotlar.

1. Лещенко И.В., Улыбин И.Б., Бушуев А.В. Клиническая эффективность небулайзерной терапии в условиях оказания скорой медицинской помощи больным с обострением бронхиальной астмы.// Терапевтический архив. - 2000. - №8. - С.13-16.
2. Мирошниченко А.Г., Руксина В.В., Шайтор В.М. Скорая медицинская помощь. СПб.: 2007. - 319 с.
3. Колосова Н.Г., Геппе Н.А. Терапия небулайзерами в педиатрической практике// РМЖ.- 2011.- № 8.- С.514- 517